

JOSEPHINE FOCK

LANDSMØDETALE

SEPTEMBER 2020

Det talte ord gælder

Hej alle sammen derude bag skærmene og de af jer, der er sammen med mig her i Odense. Hvor er det ærgerligt, at vi ikke kan mødes ansigt til ansigt. Det havde jeg sådan glædet mig til. Men det er utrolig vigtigt, at vi får stoppet smittespredningen, så vi undgår, at store dele af Danmark må lukke ned igen. Men nu skal vi ha' afholdt vores Landsmøde. Det skal nok blive rigtig godt.

Jeg vil starte et andet sted, end jeg havde planlagt. For da jeg vågnede op i morges og så Politikens forsiden med over 300, der fortæller om sexisme og overgreb, så kan jeg ikke sidde det overhørig. Det skal der rettes op på nu. Jeg tror alle kvinder enten selv har oplevet det, eller kender nogen, der har oplevet det, og derfor er det et helt generelt problem i vores samfund. Nu senest synliggjort ved at kvindelige læger er ved at lave en underskriftsindsamling.

Derfor har vi også opfordret FT's præsidium til at undervise alle FT-medlemmer og ansatte i en ændret kultur uden sexisme, og lige nu arbejder vi i vores eget parti med en samværspolitik, der skal gælde for såvel ansatte som valgte i organisationen, og som strammer endnu mere op på den håndbog og politik, vi allerede har på området. For også kvindelige medlemmer af Alternativet har skrevet under, og det ville jeg også selv have gjort. Men nu er det mit ansvar sammen med HB at sikre, at der sker noget.

Vi har haft vores egne udfordringer i Alternativet. Vi har mistet både folketingsmedlemmer, byrådsmedlemmer og partimedlemmer siden sidste landsmøde. Det gør ondt, når kollegaer ikke er i partiet længere. Jeg kan godt forstå, hvis nogen af jer har haft det svært. Det tror jeg, vi alle sammen har. Derfor havde jeg også glædet mig til at se mange af jer her i Odense. Og mærke optimismen og kreativiteten spirer, nøjagtig som jeg gjorde på vores dejlige sommergruppemøde. Så lad os alle kunne mærke hinanden gennem nettet.

Jeg har altid været et udadvendt menneske, så Corona-isolationen har også ramt mig. Jeg får så meget energi af at være sammen med andre mennesker. Måske fordi jeg voksede op som den yngste datter ud af fem søskende. Der var liv og glade dage i hjemmet, da jeg var helt lille. Jeg løb rundt i mine forældres hus her i Odense, hvor vi boede en kort årrække, mens min far færdiggjorde sin turnus som øjenlæge. Min mor gik hjemme, indtil hun senere blev

lægesekretær i min fars øjenklinik. Min mor døde sidste år, 92 år gammel efter et langt og begivenhedsrigt liv.

Min barndom var fuld af historier fra min mors og fars ungdom under Anden Verdenskrig. Under krigen var min mor en ung kvinde på Mors, og min morfar var modstandsmand. To gange blev han arresteret af tyskerne..... Fordi han var den eneste læge på Mors, blev han dog ikke sendt i fangelejr i Tyskland. Det blev hans redning. Min mor fortalte mig, hvordan hun gik med tysk fjendtlige blade i tasken. Sådan kæmpede hun for friheden.

Lige efter krigen giftede min mor sig så med min far, og året efter kom det første barn til verden. At min mor valgte at være hjemmegående husmor, var helt almindeligt på den tid, men det var faktisk ikke almindeligt i min familie. Fra slutningen af 1800-tallet fik de fleste kvinder i min familie en uddannelse. En af dem var min kusine Inger Merete Nordentoft. Hun var en del ældre end mig, og døde før jeg blev født. Hun var skoleinspektør og under krigen blev hun frihedskæmper. Efter krigen kæmpede hun for ligestilling, og blev valgt til Folketinget i 1945 som en af få kvinder på den tid. Der er så mange historier at tage fat på.

Der løber en rød tråd gennem min families historie nærmest som et mantra; at "hvis man engagerer sig, kan man gøre en forskel". Derfor kan jeg ikke lade være med at engagere mig, ligegyldigt hvor i livet jeg er. Det var også derfor, jeg var med til at stifte Alternativet.

Jeg var nået til et mæthedspunkt af utilfredshed med tingenes tilstand. Jeg kunne simpelthen ikke leve med den øgede ulighed, jeg så snige sig ind i vores land sammen med klimaforandringerne. Hvor var empatien blevet af? Hvor var ansvarligheden over for fremtidige generationer? Derfor er jeg gået ind i politik, og derfor stillede jeg op som jeres politiske leder.

Og hvor er jeg stolt af de resultater, Alternativet har skabt i dansk politik. Vi gør virkelig en forskel. Med borgerforslag kan alle borgere nu være med til at sætte den politiske dagsorden på Christiansborg. På den måde fik vi verdens mest ambitiøse klimalov med et mål om at reducere CO₂-udledningen med 70 procent inden 2030. Det er ikke mange år siden, at de andre partier grinede af os, men nu lytter de til os..... Selv om vi aldrig har haft særlig mange mandater i Folketinget, har vi alligevel indflydelse på Christiansborg. Og på den fremtid, vi efterlader til de næste generationer.

Min egen generation spiller en afgørende rolle. Som femårig flyttede jeg med min familie her

fra Odense til Horsens, hvor min far åbnede en øjenklinik. Jeg elskede at lege på fjorden, hvad enten det var i kajak om sommeren eller på skøjter om vinteren. Dengang frøs Horsens Fjord til, så vi en vinter kunne gå på isen helt ud til sejltrenden. Sådan er det ikke mere. Der er sket noget med vores klima. Og på mange måder kom klimaforandringerne med min generation.

Jeg var jo bare et barn, men jeg husker, hvordan vi badede i Horsens Fjord om sommeren. Vandet var rødt, plumret og meget forurenede. I dag er vandet rensede. Vi har opdaget, at virksomhederne forurener, hvis ikke vi forbyder det. Problemet er bare, at den største forurening ikke nødvendigvis viser sig som rødt plumret vand, der hvor vores børn leger. Den er mere usynlig. Som luftforurening i verdens storbyer eller stigende vandstande rundt om tropeøerne langt fra os. Det er ikke vores børn, der bliver syge. Derfor ser vi ikke klimaforandringer lige så tydeligt som det forurenede vand i Horsens Fjord. Og derfor gør vi ikke nok ved det.

Mine forældres generation var nøjsomme. Det var de nødt til at være. Under krigen levede de af rationeringsmærker, og efter krigen fulgte sparsommeligheden med. Der var aldrig madspild. Vi fik altid biksemad eller gratin af resterne fra dagen før. Jeg husker også, hvordan de blandede kaffe med Rich's. For de af jer der ikke husker Rich's, så er det kaffeerstatning..... Da oliekrisen kom i 70'erne, solgte mine forældre huset, delte haven op i to og byggede et mindre hus til familien. Mine ældste søskende var flyttet hjemmefra, og vi skulle spare på olien. Sådan var det.

Den nøjsomhed savner jeg i vores tid. Vi er gået fra et genbrugssamfund til et køb og smid væk-samfund. Og det er sket med min generation. Derfor er det også os, der må stoppe op og tage ansvar. Ellers efterlader vi kloden i en forfærdelig stand til vores børn og børnebørn..... Jeg ønsker mig på ingen måde tilbage til efterkrigstiden. Men jeg ønsker, at vi går fremad med ansvarlighed overfor de kommende generationer. At vi husker på nøjsomheden.

Jo rigere, vi er blevet - jo flere penge bruger vi. Alt dette forbrug har skabt en enorm økonomisk vækst i verden, særligt blandt os vesterlændinge. Konsekvenserne er enorme klimaforandringer, som bliver til klimakatastrofer, hvis ikke vi stopper op. Men det har også skabt ulighed mellem verdens rige og fattigste lande. Også i vores rige lille land.

Med afslutningen af Anden Verdenskrig vandt den amerikanske levevis indpas i Europa. Med fik vi den neolibérale tankegang, hvor mennesker og miljø er redskaber til at skabe vækst. Her er der kun én bundlinje, hvor rigdom måles på økonomisk overskud og vækst. Det handler kun om penge. Friheden til at tjene penge. Uden hensyn til andet.

Men vi har brug for flere bundlinjer. Vi har brug for at måle rigdom på flere måder. Derfor brænder jeg sådan for Alternativets tre bundlinjer. Vi skal have en grøn bundlinje, hvor vækst

og velstand gøres op i klima og miljø. Ikke kun i penge. Det gør vi ved at investere vores penge i en grøn omstilling. Vi skal gå forrest med offentlige investeringer og vise, at det danske demokrati tager ansvar for en grøn omstilling. Og så skal vi have en grøn skatte, moms, -og afgiftsreform..... Det er helt afgørende. På den måde får vi et land, hvor forureneren betaler. Det skal motivere erhvervslivet og os forbrugere til at træffe grønnere valg. Erhvervslivet er klar til at stille om, hvis vi politikere motiverer dem med den rette lovgivning. De kan godt finde løsningerne.

Det skal være nemmere at træffe de grønne valg. Det skal ikke kun være de rigeste, der har råd til en elbil og et køleskab fuld af økologisk mad. Det skal være omvendt. Det skal være dyrere at forurene og forbruge klimabelastende varer, og billigere at købe og producere grønt. Det kræver en Co2-afgift. Det er den eneste vej frem.

Alternativet er det parti, der mest vedholdende har kæmpet for klimaet de senere år. Vi har fremlagt gennearbejdede udspil for både natur, landbrug, energi, klima og miljø. Vi har stillet et hav af forslag og bidt os fast i Regeringen, når den ikke har gjort det godt nok. Som det ene af kun to partier i Folketinget har vi fremlagt en fuldt ud finansieret plan for den grønne omstilling. Alternativet vil investere 80 milliarder kroner i at komme fra sort til grøn energi inden 2030.

Vores plan er at udfase olie, kul og gas over 10 år. På den måde reducerer vi global opvarmning og den ekstreme forurening, vi er vidne til. Samtidig vil vi investere i grønne alternativer:

- Alternativet vil opstille 10 havvindmølleparker
- Vi vil indføre en generel CO2-afgift på for eksempel fly, kød og diesel -og benzinbiler
- Og vi vil gøre det lettere at vælge grønt: Elbiler, bus, tog, metro, frugt og grønt skal være langt billigere.
- Så vil vi indføre Road Pricing, så det bliver dyrere at køre i de store byer i myldretiden og billigere at køre i landområder uden for myldretiden

Selv om mange partier nu taler om grøn politik, er Folketinget langt fra grønt nok. Desværre er meget af den grønne snak tom luft. Jeg er glad for, at vi nu har vedtaget en klimalov med 70 procent reduktion af CO2-udledningen. Den politik stod Alternativet længe helt alene med. Men klimaloven er en rammelov, som skal følges op af handlinger, investeringer og konkrete planer. Ellers er den ikke noget værd. Desværre er Regeringens finanslovsudspil stort set blottet for klimaansvar. Regeringens grønne udspil er ikke ambitiøse nok. Det så vi

også i deres seneste transportudspil. Det er uanstændigt. Og det er uansvarligt. Derfor ønsker Alternativet en grøn bundlinje, der forpligter os politikere til at medregne klima og miljø i al politik.

På samme måde skal vi også have en menneskelig bundlinje, hvor vækst og velstand gøres op i trivsel og velfærd. Ikke kun i penge. Derfor er en 30 timers arbejdsuge en fornuftig vej frem. Arbejdsmarkedet forandrer sig, og der bliver færre jobs i fremtiden i takt med, at teknologien tager over. Derfor må vi fordele arbejdet bedre mellem os.

Med en 30 timers arbejdsuge sikrer vi, at flere mennesker kommer i arbejde. Samtidig forebygger vi, at færre af os bliver fysisk eller psykisk nedslidte. Med en glidende overgang hen over for eksempel ti år, vil vi gradvist kunne sætte arbejdsugen ned. Vi har gjort det før, og vi kan gøre det igen. Dermed skaber vi mere frihed til den enkelte. For vi har brug for en menneskelig bundlinje.

Jeg længes også efter et demokratisk samfund, hvor alle borgere føler sig inkluderet. Føler at de hører til. Sådan er det desværre ikke altid. I 2015 mødte jeg Kevin under valgkampen i Aarhus. Kevin havde et mørkt filtret skæg. Han var en høj, bredskuldret mand i 30'erne. Og så var han hjemløs. Selv om solen skinnede denne juni-dag, gik han rundt i en tyk dynejakke. Jeg faldt i snak med Kevin, fordi han var nysgerrig på politik, men stemme det gjorde han ikke. Han følte ikke, at han kunne tillade sig det. Han vidste heller ikke helt, hvordan man egentlig gjorde. Han var stofmisbruger, og havde haft så svært med presset i det danske kontanthjælpssystem, at han til sidst havde givet op. Han meldte sig ud. Stod først uden indkomst. Så uden et sted at bo.

Da jeg mødte Kevin, havde han været hjemløs i flere år. Og det ku' ses. Hans hud var rødsprængt, og hans øjne var røde og flakkende. Men han var venlig og interesseret. Han ville gerne have hjælp til at stemme, og hjælp til at andre hjemløse også kunne stemme. De hjemløse får nemlig ikke et stemmekort tilsendt med posten som os andre. Derfor foreslog jeg ham, at vi kunne stemme sammen. Jeg mødtes med Kevin foran Rådhuset i Aarhus. Solen skinnede, Dannebrog var hejst og vælgerne stod i kø. Kevin stod der i sin dynejakke, mens sveden haglede ned ad hans pande. Han var rastløs. Nærmest lidt ude af sig selv. Han virkede meget nervøs. Det var første gang denne voksne mand skulle stemme.

Vi kom hen til skranken, og jeg afleverede mit stemmekort, og fik min stemmeseddel. Det tog længere tid for Kevin at få sin stemmeseddel, da han intet stemmekort ellers adresse havde. Der stod bare 9999 på hans sygesikringskort, hvor vi andre har et postnummer. Men han fik

endelig en stemmeseddel, og gik stille ind i stemmeboksen. Jeg kunne blot se de slidte sko under forhænget. Så kom Kevin ud igen. Rastløsheden var skiftet ud med et euforisk stort smil. Kevin's ansigt strålede, og han udbrød: "Nu føler jeg mig som en del af samfundet". Den store mand havde tårer i øjnene, og ærlig talt, så blev jeg også meget rørt.

Forrige sommer var jeg så til Pride i Aarhus med Alternativet. En høj flot solbrun mand i bar overkrop kom hen til mig og sagde "Hej Josephine". "Hej", svarede jeg lidt forvirret, for jeg vidste ikke, hvem han var. "Du kan nok ikke kende mig, for jeg ser noget anderledes ud i dag", sagde han. "Jeg er Kevin. Du hjalp mig med at stemme her i Aarhus for nogle år tilbage - det glemmer jeg aldrig. Den dag forandrede mit liv".

Han gav mig en kæmpe krammer. Jeg stod helt paf og kiggede på denne flotte solbrune mand. Jeg kunne slet ikke få øje på den rastløse hjemløse mand med de flakkende røde øjne, som jeg havde mødt tilbage i 2015. Men det var Kevin. "Jeg er clean nu. Jeg er helt holdt op med at tage stoffer. Og jeg har fundet et sted at bo", fortalte Kevin. "Da du hjalp mig med at stemme, følte jeg mig accepteret af samfundet igen, og det var lige præcis det jeg havde brug for for at vende mit liv om". Øverst på hans bryst stod der med store bogstaver i en sort tatovering:

"Aldrig alene - sammen er vi stærkere".

Jeg blev utrolig bevæget af Kevins historie. Det er så lidt, der i virkeligheden skal til for at hjælpe et andet menneske. Alt jeg gjorde var at tage ham alvorligt, vise ham respekt og empati. Når vi mennesker føler os inkluderede og får indflydelse, tager vi også et større ansvar. For Kevin betød det, at han tog ansvar for sit liv. Han blev clean og lagde hjemløsheden bag sig. Det er en af de største bedrifter, et menneske kan begå.

For Kevin har ret: Sammen er vi stærkere. Derfor skal vi kæmpe for flere fællesskaber og et endnu stærkere demokrati. I Alternativet er vi stolte af de mange borgerforslag, som borgere samler underskrifter ind til. Det vidner om et samfund af driftige, engagerede borgere, der brænder for at skabe et bedre Danmark. Derfor vil jeg have endnu mere borgerdemokrati, et bedre nærdemokrati og langt større medinddragelse. Vi skal skabe langt større demokratisk frihed.

Et skridt på vejen er at frisætte kommunerne. De skal selv forme vores lokalsamfund i samarbejde med borgerne. Det skal Christiansborg ikke styre og kontrollere. Der skal være frihed til at eksperimentere med alternative bo –og arbejdsformer. Lad os løsne regler og reglementer, så borgere, der ønsker at skabe bæredygtige lokale tiltag, ikke går i stå i en

snørklet lovmæssighed. Det skal være fællesskabet, der former vores lokalsamfund. Ikke fastlåste reglementer fra et skrivebord på kommunen eller i et ministerium.

På samme måde skal vi sætte skolerne fri. De vigtigste beslutninger skal træffes ude på de enkelte skoler. Her kender lærerne elevernes behov og evner bedst. Det skal staten heller ikke styre oppefra. Uddannelse og udvikling af vores børn og unge skal ske i direkte samspil med eleverne. På den måde kan vi fokusere undervisningen efter de reelle behov, som eleverne har. Alle de nationale test skal afskaffes, og i stedet skal vi evaluere eleverne individuelt. Vi skal væk fra standardmålene. I det hele taget skal vi skabe et samfund, der bygger på det enkelte menneskes ve og vel - ikke på topstyrede Excel ark. Både på skolerne og ude i kommunerne.

Når jeg tænker på Kevins tur gennem kontanthjælpssystemet, bliver jeg vred. Både vores dagpengesystem og vores kontanthjælpssystem er bygget på mistillid og kontrol af borgerne. Fokus ligger på regler og regneark, og det presser bare borgerne. Ledighed er ikke de lediges skyld. Det at være arbejdsløs eller syg er enormt stressende i sig selv. Vi behøver ikke presse dem endnu mere.

Derfor gør det mig vred, at en mand som Kevin til sidst må give op og helt melde sig ud af systemet. Det er uacceptabelt, at vi har et socialt system, der presser folk ud i hjemløshed. Nogen tænker måske, at en mand som Kevin er et særtilfælde. At han nok har været en sølle en. Uden for rækkevidde. Men det er ikke rigtigt.

Den sommer, jeg mødte Kevin, mødte jeg også Marie - en kvinde midt i 30'erne. Hun var veluddannet og havde egen virksomhed. Hun blev ramt af alvorlig sygdom, måtte lukke sin virksomhed og sygemelde sig på fuld tid. Marie kom derfor på kontanthjælp. På grund af presset fra systemet begyndte hun også at få angstanfald. Så voldsomme, at lægen udskrev angstmedicin.

Da hun senere forlod kontanthjælpssystemet, forsvandt angsten. Nu ligger angstmedicinen bare i skuffen og bliver for gammel. Marie overvejede dog flere gange at melde sig ud af kontanthjælpssystemet, før hun var rask nok. Presset var så stort, at en veluddannet kvinde som Marie seriøst overvejede at blive hjemløs - bare for at få fred. Fred til at blive rask igen.

Så Kevin er ikke et særtilfælde. Han er ikke en sølle en. Det kan ske for os alle, at livet vender os på hovedet. At vi pludselig mister arbejdet, helt mister arbejdsevnen for en stund eller for bestandigt. Derfor skal vi bygge et samfund, hvor vi støtter vores arbejdsløse og syge borgere. Vi skal give dem fred til at komme tilbage igen. Kevin og Marie er begge på vej tilbage på hver deres måde. Det skulle de have haft ro og fred til lige fra begyndelsen. Derfor skal vi

indføre kontanthjælp og dagpenge uden modkrav. Vi skal bygge vores samfund på tillid frem for kontrol.

Under Corona-nedlukningen her i foråret var flere kommunale jobcentre nødsaget til at stoppe med tvang og kontrol af borgerne. I stedet måtte arbejdsløse borgere vælge frivilligt, om de ville komme ind på jobcenteret eller ej..... 70 procent af borgerne tog imod jobcentrenes tilbud om støtte. Både borgere og sagsbehandlere fortæller efterfølgende om langt større trivsel. Derfor skal vi lave forsøg herhjemme, hvor vi fjerner presset af tvang og kontrol med arbejdsløse og syge borgere.

I Finland viser et nyligt forsøg, at antallet af arbejdsløse, der kommer i arbejde stiger, når de modtager arbejdsløshedsydelse uden krav og kontrol. Det er virkelig interessant. Folk bliver ikke hjemme og dovner den. De søger arbejde. Samtidig stiger den psykiske trivsel. Folk har det simpelthen langt bedre.

Kritikere i både Regeringen og på tværs i Folketinget er overbeviste om, at arbejdsløse borgere vil dandere den på sofaen, hvis vi ikke stiller krav til dem eller kontrollerer dem. Men det gør de altså ikke. Forskning viser det tydeligt..... Lige så mange kommer i arbejde, hvis ikke flere.

Selv om Mette Frederiksen siger nej, nej, nej til borgerløn, kunne det være spændende med et dansk forsøg. Hvor en række borgere får et fast grundbeløb udbetalt hver måned, om de er i arbejde eller ej..... I Spanien viser forsøg med ubetinget basisindkomst at folk gerne vil arbejde..... Arbejdsudbuddet falder ikke med borgerløn. Derfor skal vi også lave forsøg herhjemme. Vi skal bygge vores samfund på viden og erfaring - ikke på blind ideologi. Det skaber frihed.

Jeg kæmper for grundlæggende forandringer i vores samfund. Jeg vil gøre op med neoliberalismens frihedsbegreb, hvor frihed er at tjene penge på andres og miljøets bekostning. Hvor økonomisk vækst er vigtigere end mennesker og miljø..... Mine forældre kæmpede for frihed fra den tyske værnemagt. Min generation må kæmpe for frihed fra en verden af klimakatastrofer, ekstrem ulighed og stress som folkesygdom. Vi skal have frihed til i stedet at stole på hinanden og sætte hinanden fri med ansvar og empati.

Desværre har Regeringen ikke taget denne kamp op. De gik til valg på at bevare status quo - at bevare det vi har. Regeringen bryster sig af verdens mest ambitiøse klimalov, men deres finanslovsudspil er stort set blottet for klimaansvar. Det giver ingen mening. Vi skal investere penge i at reducere CO2-udledningen med 70 procent. Vi kan ikke bare sidde på vores hænder

og håbe på et teknologisk klimamirakel. Men det er det, Regeringen gør. De lukker øjnene og håber på, at det går over. Det er pinligt at se på. Og det er uansvarligt. Ikke kun over for Danmark, men også overfor resten af verden. Også overfor alle de mennesker, der bliver sendt på flugt..... Danmark skal gå forrest.

Kære Mette Frederiksen

Kom nu med reelle løsninger på de store udfordringer vi ser både socialt og miljømæssigt i vores tid. Lad være med bare at sige nej. At lade stå til. Der er brug for grundlæggende samfundsforandringer.

Derfor er det vigtigt, at vi i Alternativet står sammen med en klar politisk vision. Vores politik er nødvendig. Alternativet har konkrete politiske løsninger på tidens udfordringer. Derfor vil jeg gerne sige tak til jer der er her, og jer, der lytter med derhjemme. Alternativet er jeres parti, og denne weekend skal vi skabe strategien for vores næste kapitel. Samtidig vil jeg sige en stor tak til Torsten Gejl. Vi er enormt stolte af det arbejde, du laver i Folketinget. Også en stor tak til hovedbestyrelsen, og det fremragende samarbejde vi har haft gennem det seneste halve år.

Vi går en spændende politisk fremtid i møde. Derfor har vi blandt andet udnævnt tre nye ordfører blandt vores lokalvalgte og kandidater. De skal repræsentere Alternativets politik sammen med Torsten og mig. Vi fortsætter med at udnævne flere ordfører her i efteråret. Sådan styrker vi Alternativets medlemsdemokrati. Det er også frihed.

Nu vil jeg ikke sige mere herfra. Men tusind tak fordi I lytter med. Jeg glæder mig til at lytte til jer.

Jeg håber, vi får et helt fantastisk Landsmøde.